

กองทุนบำเหน็จบำนาญที่เราได้สมัครไว้

ระบบบำเหน็จบำนาญนั้นมีหลากหลายประเภท ไม่เพียงแต่ “บำนาญแห่งชาติ” หรือ “บำนาญสำหรับผู้มีรายได้ประจำ” เท่านั้น แต่ยังรวมถึง “บำนาญภาคเอกชน” และ “iDeCo (อิเดโกะ)” ซึ่งถือเป็นบำนาญภาคสมัครใจ นอกจากนี้เงินบำนาญหลังเกษียณแล้ว ยังมีกรณีพิเศษที่สามารถรับเงินบำนาญได้ เช่น “บำนาญสำหรับผู้พิการ” หรือ “บำนาญสำหรับครอบครัวผู้เสียชีวิต” แม้หลายคนอาจเคยได้ยินชื่อเรียกเหล่านี้ แต่ก็ยังมีจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่เข้าใจโครงสร้างหรือหลักการของระบบอย่างแท้จริง

ในครั้งนี้อาจขออธิบายเกี่ยวกับประเภทของเงินบำนาญต่าง ๆ

เพื่อให้ทุกท่านได้เตรียมความพร้อมสำหรับการรับเงินบำนาญในอนาคต

การทำความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับประเภทของเงินบำนาญที่มีอยู่จึงเป็นสิ่งสำคัญ

ระบบเงินบำนาญแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ “เงินบำนาญภาครัฐ” และ “เงินบำนาญภาคเอกชน

▪ เงินบำนาญภาครัฐ

เงินบำนาญภาครัฐ หมายถึงเงินบำนาญที่รัฐบาลจัดเตรียมไว้ให้ประชาชน ซึ่งรวมถึง “บำนาญแห่งชาติ” และ

“บำนาญสำหรับผู้มีรายได้ประจำ” โดยทั่วไป ผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ช่วงอายุ 20 ปีจนถึงก่อนอายุ 60

ปีจะต้องเข้าร่วมระบบบำนาญแห่งชาติตามกฎหมาย ส่วนบำนาญสำหรับผู้มีรายได้ประจำนั้น

เป็นระบบสำหรับพนักงานบริษัทและข้าราชการที่มีรายได้ประจำ โดยเงินบำนาญส่วนใหญ่จะจ่ายให้ในรูปแบบ ‘บำนาญผู้สูงอายุ’

แต่ในบางกรณีก็สามารถรับในรูปแบบ ‘บำนาญผู้พิการ’ หรือ ‘บำนาญทายาท’ ได้เช่นกัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะบุคคล

ระบบบำนาญภาครัฐในญี่ปุ่นมักถูกเปรียบเทียบเป็นโครงสร้างแบบ ‘อาคารสองชั้น’ โดยชั้นแรกคือ “บำนาญแห่งชาติ”

ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนที่อาศัยอยู่ในญี่ปุ่นตั้งแต่อายุ 20 ปีจนถึงก่อนอายุ 60 ปีต้องเข้าร่วม ส่วนชั้นที่สองคือ

“บำนาญสำหรับผู้มีรายได้ประจำ”

年金制度

3 階		企業年金 iDeCo(ｲﾃｺ)	
2 階	国民年金基金 iDeCo(ｲﾃｺ)	厚生年金	iDeCo(ｲﾃｺ)
1 階	国民年金	国民年金	国民年金
	 自営業 フリーランス	 会社員 公務員	 専業主婦

ซึ่งเป็นระบบสำหรับพนักงานบริษัทและข้าราชการ เมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ บุคคลเหล่านี้จะได้รับเงินบำนาญจากทั้งสองระบบ

โดยบำนาญในส่วนของผู้มีรายได้ประจำจะมีอัตราเงินสมทบที่ปรับตามรายได้ ทำให้เกิดการเรียกเปรียบเทียบว่า

ผู้ที่เข้าร่วมเฉพาะบำนาญแห่งชาติคือ ‘อาคารชั้นเดียว’ ส่วนผู้ที่เข้าร่วมทั้งสองระบบคือ ‘อาคารสองชั้น’

ผู้ที่เข้าร่วมระบบบำนาญสำหรับผู้มีรายได้ประจำและยังมีการเข้าร่วมบำนาญภาคเอกชน เช่น บำนาญจากองค์กรนายจ้างหรือ iDeCo ถือว่าใช้ระบบบำนาญแบบ “สามชั้น” โดยมีเงินบำนาญแห่งชาติเป็นฐานหลัก พนักงานบริษัทและข้าราชการจะได้รับเงินบำนาญชั้นที่สองจากระบบบำนาญสำหรับผู้มีรายได้ประจำ และหากมีการเข้าร่วมบำนาญภาคเอกชนเพิ่มเติม ก็จะเป็นเงินบำนาญชั้นที่สาม ซึ่งช่วยเสริมความมั่นคงทางการเงินในวัยเกษียณได้อย่างครอบคลุม

เงินสมทบกองทุนบำนาญสำหรับผู้มีรายได้ประจำที่เราร่วมจ่ายนั้น จะถูกแบ่งจ่ายระหว่างนายจ้างและลูกจ้างอย่างเท่าเทียม โดยจะคำนวณจากรายได้ที่ได้รับในเดือนเมษายน พฤษภาคม และมิถุนายนของแต่ละปี (โดยนับจากรายได้จริงในเดือนมีนาคม เมษายน และพฤษภาคม) ซึ่งจะนำมาใช้เป็นฐานในการกำหนดเงินสมทบที่มีผลตั้งแต่เดือนกันยายนของปีนั้น (เรียกว่า “การกำหนดตามรอบเวลา”)

นอกจากนี้ หากมีการเปลี่ยนแปลงในเงินเดือนประจำ เช่น การขึ้นเงินเดือนหรือปรับลดค่าจ้าง จะมีการคำนวณใหม่จากรายได้เฉลี่ยที่ได้รับในช่วง 3 เดือนหลังการเปลี่ยนแปลง และหากพบว่ามีความแตกต่างจากฐานเดิมตั้งแต่ 2 ระดับขึ้นไป ระบบจะปรับฐานรายได้ที่ใช้คำนวณเงินสมทบใหม่โดยอัตโนมัติ (เรียกว่า “การกำหนดตามเหตุการณ์”)

▪ เงินบำนาญภาคเอกชน

อีกด้านหนึ่ง “เงินบำนาญภาคเอกชน” หมายถึงเงินบำนาญที่จัดตั้งโดยองค์กรเอกชนในรูปแบบสวัสดิการ หรือที่บุคคลสามารถวางแผนไว้ด้วยตนเอง โดยตัวอย่างที่พบได้บ่อย ได้แก่ กองทุนบำนาญจากบริษัทเอกชน ประกันบำนาญส่วนบุคคล หรือโครงการออมเพื่อเกษียณ iDeCo (อิเดโกะ)

ผู้ที่รู้สึกไม่มั่นใจเกี่ยวกับการใช้ชีวิตหลังเกษียณ มักเลือกใช้บำนาญภาคเอกชนเพื่อเพิ่มความมั่นใจและความมั่นคงในอนาคต บำนาญประเภทนี้บางรายการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมเลือกวิธีการลงทุนได้เอง และขึ้นอยู่กับผลตอบแทนจากการลงทุน เงินบำนาญที่ได้รับในอนาคตจึงอาจเพิ่มขึ้นตามผลประกอบการของกองทุน

▪ iDeCo (อิเดโกะ, ระบบบำนาญแบบกำหนดเงินสมทบรายบุคคล)

iDeCo (อิเดโกะ) เป็นระบบบำนาญภาคเอกชนแบบกำหนดเงินสมทบรายบุคคล

ที่ผู้เข้าร่วมต้องชำระเงินสมทบด้วยตนเองและเลือกวิธีการลงทุนเอง โดยสามารถรับเงินบำนาญได้เมื่อมีอายุครบ 60 ปีขึ้นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

เงินสมทบทั้งหมดสามารถนำไปลดหย่อนภาษีเงินได้ และยังได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีในทุกขั้นตอนของการรับเงินบำนาญ จึงถือเป็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ต้องการวางแผนการเงินในระยะยาว พร้อมกับลดภาระภาษี

และสร้างความมั่นคงในช่วงหลังเกษียณ อย่างไรก็ตาม iDeCo ก็มีข้อควรพิจารณา เช่น - ไม่สามารถถอนเงินออกมาใช้ได้ก่อนอายุ 60 ปีตามหลักเกณฑ์ทั่วไป, มีความเสี่ยงจากการลงทุน ซึ่งอาจทำให้เงินต้นลดลง, ต้องเสียค่าธรรมเนียมทั้งในขั้นตอนการสมัครและระหว่างการลงทุน

ปัจจุบัน มีพนักงานของบริษัทคาเคอิฮาระจำนวนกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าร่วมโครงการ iDeCo

▪ ประกันบำนาญส่วนบุคคล

ประกันบำนาญรายบุคคล คือรูปแบบของบำนาญภาคเอกชนที่จัดจำหน่ายโดยบริษัทประกันภัย
ผู้เอาประกันสามารถรับเงินบำนาญในช่วงวัยเกษียณโดยการชำระเบี้ยประกันตามที่กำหนด ทั้งนี้
เบี้ยประกันดังกล่าวยังสามารถนำไปใช้ลดหย่อนภาษีเงินได้ตามสิทธิการลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต
จึงมีส่วนช่วยในการประหยัดภาษีอีกด้วย

✖ ข้อมูลเกี่ยวกับบำนาญภาคเอกชนที่นำเสนอในที่นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้เท่านั้น

โดยการเข้าร่วมและการดำเนินการลงทุนในระบบดังกล่าว ถือเป็นดุลยพินิจและความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของเงินบำนาญที่สามารถรับสิทธิได้ จะขอกล่าวเพิ่มเติมในโอกาสถัดไป